

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIV. — Wydana i rozesłana dnia 15. maja 1886.

72.

Akt generalny konferencji berlińskiej z d. 26. lutego 1885.

(Ratyfikowany przez Jego ces. i kr. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 22. marca 1886. Protokół dotyczący się złożenia dokumentu ratyfikacyjnego podpisany został przez reprezentantów wszystkich mocarstw konferencyjnych [z wyjątkiem reprezentanta Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej] dnia 19. kwietnia 1886 w ministerstwie spraw zewnętrznych w Berlinie.)

Nos Franciscus Josephus Primus, divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus: Quum Nos atque Majestates Suae Germaniae Imperator Borussiae Rex, Belgarum Rex, Daniae Rex, Hispaniae Rex deinde Statium unitorum Americae septentrionalis Praeses et Reipublicae francogallicae Praeses, porro Majestates Suae Magnae Britanniae et Irlandiae Regina Indiae Imperatrix, Italiae Rex, Nederlandiae Rex, Magnus Dux Luxemburgiae, Lusitaniae et Algarbiae Rex, Omnium Russiarum Imperator, Sueciae et Norvegiae Rex et Osmanorum Imperator eum in finem, ut favorabilissimae conditiones ad mercaturam promovendam in singulis regionibus Africae occidentalis regularentur, ut commoda liberae navigationis in fluminibus Congo et Niger omnibus populis secure essent, et ut contestationibus ac controversiis forsitan emergentibus e novis occupationibus regionum in litoribus Africae obviam veniretur plenipotentiarios Nostros ad conferentias Berolini habendas delegimus, qui actum generalem desuper elaboraverunt atque signaverunt, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Au Nom de Dieu Tout-Puissant!

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie, Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, Sa Majesté le Roi des Belges, Sa Majesté le Roi de Danemark, Sa Majesté le Roi d'Espagne, le Président des Etats-Unis d'Amérique, le Président de la République Française, Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes, Sa Majesté le Roi d'Italie, Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg etc., Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves etc. etc. etc., Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies, Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège etc. etc. et Sa Majesté l'Empereur des Ottomans,

voulant régler dans un esprit de bonne entente mutuelle les conditions les plus favorables au développement du commerce et de la civilisation dans certaines régions de l'Afrique, et assurer à tous les peuples les avantages de la libre navigation sur les deux principaux fleuves Africains qui se déversent dans l'Océan Atlantique; désireux d'autre part de prévenir les malentendus et les contestations que pourraient soulever à l'avenir les prises de possession nouvelles sur les côtes de l'Afrique, et préoccupés en même temps des moyens d'accroître le bien-être moral et matériel des populations indigènes, ont résolu, sur l'invitation qui Leur a été adressée par le Gouvernement Impérial d'Allemagne d'accord avec le Gouvernement de la République Française, de réunir à cette fin une Conférence à Berlin et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Przekład.

W Imię Boga Wszechmocnego!

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król apostolski węgierski; Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Najjaśniejszy Król belgijski; Najjaśniejszy Król duński; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejsza Królowa Zjednoczonych królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa indyjska; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Król holenderski; Wielki Książę luxemburski itd.; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd. itd.; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyj; Najjaśniejszy Król szwecki i norwegijski itd. itd. i Najjaśniejszy Cesarz ottomański,

zamierzywszy uregulować w duchu wzajemnego dobrego porozumienia warunki jak najkorzystniejsze dla rozwoju handlu i cywilizacyi w pewnych krainach afrykańskich i zapewnić wszystkim ludom korzyści wolnej żeglugi na dwóch najgłówniejszych rzekach afrykańskich, wpadających do Oceanu atlantyckiego; pragnąc nadto zapobiedz nieporozumieniom i sporom, które mogłyby wynikać na przyszłość z powodu zajmowania nowych posiadłości na wybrzeżach afrykańskich, a zarazem dla zapewnienia ludom tamtejszym środków do podniesienia dobrobytu materyalnego i moralnego, postanowili w skutek zaproszenia, które Rząd cesarsko-niemiecki w porozumieniu z Rządzącością francuską do nich wystosował, odbyć w tym celu konferencyą w Berlinie i mianowali Swoimi Pełnomocnikami, a mianowicie:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Emeric, Comte Széchényi, de Sárvári Felső-Vidék, Chambellan et Conseiller Intime Actuel, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse;

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

le Sieur Othon, Prince de Bismarck, Son Président du Conseil des Ministres de Prusse, Chancelier de l'Empire,

le Sieur Paul, Comte de Hatzfeldt, Son Ministre d'Etat et Secrétaire d'Etat du Département des Affaires Etrangères,

le Sieur Auguste Busch, Son Conseiller Intime Actuel de Légation et Sous-Secrétaire d'Etat au Département des Affaires Etrangères,

et

le Sieur Henri de Kusserow, Son Conseiller Intime de Légation au Département des Affaires Etrangères;

Sa Majesté le Roi des Belges:

le Sieur Gabriel-Auguste, Comte van der Straten-Ponthoz, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse,

et

le Sieur Auguste, Baron Lambert, Ministre d'Etat, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire;

Sa Majesté le Roi de Danemark:

le Sieur Emile de Vind, Chambellan, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse;

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król apostolski węgierski:

JMPana hrabiego Emeryka Széchényi Sárvári-Felső-Vidék, szambelana i tajnego radcę, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

JMPana Ottona księcia Bismarka, Swego prezydenta pruskiej rady ministrów i kanclerza państwa,

JMPana hrabiego Pawła Katzfeldta, Swego ministra stanu i sekretarza stanu w ministerstwie spraw zewnętrznych,

JMPana Augusta Buscha, Swego rzeczywistego tajnego radcę legacyjnego i podsekretarza stanu w ministerstwie spraw wewnętrznych,

i JMPana Henryka Kusserowa, Swego tajnego radcę legacyjnego w ministerstwie spraw zewnętrznych;

Najjaśniejszy Król belgijski:

JMPana Gabriela Augusta hrabiego van der Straten-Ponthoz, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim,

i JMPana Barona Augusta Lambert, ministra stanu, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra;

Najjaśniejszy Król duński:

JMPana Emila de Vind, szambelana, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Don Francisco Merry y Colom, Comte de Benomar, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse;

Le Président des Etats-Unis d'Amérique:

le Sieur John A. Kasson, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire des Etats-Unis d'Amérique près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse,

et

le Sieur Henry S. Sanford, ancien Ministre;

Le Président de la République Française:

le Sieur Alphonse, Baron de Courcel, Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire de France près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse;

Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes:

Sir Edward, Baldwin Malet, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

le Sieur Edouard, Comte de Lounay, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse;

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg etc.:

le Sieur Frédéric, Philippe, Jonkheer van der Hoeven, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

JMPana Franciszka Merry y Colom, hrabiego Benomar, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej:

JMPana Johna A. Kasson, nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim,

i JMPana Henryka S. Sanforda, b. ministra;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

JMPana Alfonsa Barona de Courcel, nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora francuskiego przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

Najjaśniejsza Królowa Zjednoczonych królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa indyjska:

JMPana Edwarda Baldwina Maleta, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

Najjaśniejszy Król włoski:

JMPana Edwarda hrabiego de Lounay, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

Najjaśniejszy Król holenderski, Wielki Książę luxemburski itd.:

JMPana Fryderyka Filipa Jonkheer van der Hoeven, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves etc. etc. etc.:

le Sieur da Serra Gomes, Marquis de Penafiel, Pair du Royaume, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse,

et

le Sieur Antoine de Serpa Pimentel, Conseiller d'Etat et Pair du Royaume;

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

le Sieur Pierre, Comte Kapnist, Conseiller Privé, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Pays-Bas;

Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège etc. etc.:

le Sieur Gillis, Baron Bildt Lieutenant-Général, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse;

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Méhemed Saïd Pacha, Vézir et Haut Dignitaire Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse;

Lesquels, munis de pleins-pouvoirs qui ont été trouvés en bonne et due forme, ont successivement discuté et adopté:

1° Une Déclaration relative à la liberté du commerce dans le bassin du Congo, ses embouchures et pays circonvoisins, avec certaines dispositions connexes;

2° Une Déclaration concernant la traite des esclaves et les opérations qui sur terre ou sur mer fournissent des esclaves à la traite;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd. itd. itd.:

JMPana da Serra Gomes, margrabiego Penafiel, para królestwa, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim,

i JMPana Antoniego de Serpa Pimentel, radcę stanu i para królestwa;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyj:

JMPana Piotra hrabiego Kapnista, tajnego radcę, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy Najjaśniejszym Królu holenderskim:

Najjaśniejszy Król szwecki i norweskiski itd. itd.:

JMPana Gillisa barona Bildt, generała-porucznika, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

Najjaśniejszy Cesarz ottomański:

Mehemeda Saida Baszę, Wezyra i wielkiego dygnitarza, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora przy Najjaśniejszym Cesarzu niemieckim, Królu pruskim;

którzy sprawdziwszy pełnomocnictwa swoje i znalazłszy, że są w dobrej i należytej formie, rozważyli i uchwalili co następuje:

1. Deklaracya, tycząca się wolności handlu w dolinie rzeki Congo, przy jej uściach i w krainach przyległych, tudzież pewne postanowienia w tym względzie;

2. deklaracya, tycząca się handlu niewolnikami i przedsiębiorstw, mających na celu dowóz niewolników lądem lub morzem na handel;

3° Une Déclaration relative à la neutralité des territoires compris dans le bassin conventionnel du Congo;

4° Un Acte de navigation du Congo, qui, en tenant compte des circonstances locales, étend à ce fleuve, à ses affluents et aux eaux qui leur sont assimilées, les principes généraux énoncés dans les articles 108 à 116 de l'Acte final du Congrès de Vienne et destinés à régler, entre les Puissances signataires de cet Acte, la libre navigation des cours d'eau navigables qui séparent ou traversent plusieurs Etats, principes conventionnellement appliqués depuis à des fleuves de l'Europe et de l'Amérique, et notamment au Danube, avec les modifications prévues par les traités de Paris de 1856, de Berlin de 1878, et de Londres de 1871 et de 1883;

5° Un Acte de navigation du Niger, qui, en tenant également compte des circonstances locales, étend à ce fleuve et à ses affluents les mêmes principes inscrits dans les articles 108 à 116 de l'Acte final du Congrès de Vienne;

6° Une Déclaration introduisant dans les rapports internationaux des règles uniformes relatives aux occupations qui pourront avoir lieu à l'avenir sur les côtes du Continent Africain.

Et ayant jugé que ces différents documents pourraient être utilement coordonnés en un seul instrument, les ont réunis en un Acte général composé des articles suivants.

Chapitre I.

Déclaration relative à la liberté du commerce dans le bassin du Congo, ses embouchures et pays circonvoisins, et dispositions connexes.

Article 1.

Le commerce de toutes les nations jouira d'une complète liberté:

3. deklaracya, tyczącą się neutralności krain, leżących nad rzeką Congo w dolinie traktatem objętej;

4. akt, tyczący się żeglugi na rzece Congo, który odpowiednio stosunkom miejscowym rozciąga na tę rzekę, jej dopływy i wody uznane za równe tymże, zasady ogólne, wyrzeczone w artykułach 108 do 116 Aktu końcowego kongresu wiedeńskiego a mające na celu urządzenie pomiędzy mocarstwami, które ten Akt podpisały, żeglugi wolnej na rzekach splawnych, rozgraniczających lub przerzynających kilka państw, zasady stosowane odtąd na mocy umów do rzek europejskich i amerykańskich, a mianowicie do Dunaju ze zmianami przewidzianymi w traktatach: paryskim z r. 1856, berlińskim z r. 1878 i londyńskim z r. 1871 i 1883;

5. akt tyczący się żeglugi na rzece Nigrze, który również ze względem na stosunki miejscowe rozciąga na tę rzekę i jej dopływy te same zasady, zawarte w artykułach 108 do 116 Aktu końcowego kongresu wiedeńskiego;

6. deklaracya, zaprowadzającą w stosunkach międzynarodowych prawidła jednakowe do zajmowania posiadłości, gdy to w przyszłości na wybrzeżach stałego lądu Afryki zdarzać się będzie.

Zważywszy, że utworzenie jednej całości z tych rozmaitych dokumentów może być pożyteczne, ułożyli z nich Akt ogólny, obejmujący następujące artykuły:

Rozdział I.

Deklaracya, tycząca się wolności handlu w dolinie rzeki Congo, przy jej uściach i w krainach przyległych i postanowienia w tym względzie.

Artykuł 1.

Handel wszystkich narodów będzie całkiem wolny:

1° Dans tous les territoires constituant le bassin du Congo et de ses affluents. Ce bassin est délimité par les crêtes des bassins contigus, à savoir notamment les bassins du Niari, de l'Ogowé, du Schari et du Nil, au Nord; par la ligne de faite orientale des affluents du lac Tanganyka, à l'Est; par les crêtes des bassins du Zambèze et de la Logé, au Sud. Il embrasse, en conséquence, tous les territoires drainés par le Congo et ses affluents, y compris le lac Tanganyka et ses tributaires orientaux.

2° Dans la zone maritime s'étendant sur l'Océan Atlantique depuis le parallèle situé par 2° 30' de latitude Sud jusqu'à l'embouchure de la Logé.

La limite septentrionale suivra le parallèle situé par 2° 30', depuis la côte jusqu'au point où il rencontre le bassin géographique du Congo, en évitant le bassin de l'Ogowé auquel ne s'appliquent pas les stipulations du présent Acte.

La limite méridionale suivra le cours de la Logé jusqu'à la source de cette rivière et se dirigera de là vers l'Est jusqu'à la jonction avec le bassin géographique du Congo.

3° Dans la zone se prolongeant à l'Est du bassin du Congo, tel qu'il est délimité ci-dessus, jusqu'à l'Océan Indien, depuis le cinquième degré de latitude Nord jusqu'à l'embouchure du Zambèze au Sud; de ce point la ligne de démarcation suivra le Zambèze jusqu'à cinqmilles en amont du confluent du Shiré et continuera par la ligne de faite séparant les eaux qui coulent vers le lac Nyassa des eaux tributaires du Zambèze, pour rejoindre enfin la ligne de partage des eaux du Zambèze et du Congo.

Il est expressément entendu qu'en étendant à cette zone orientale le principe de la liberté commerciale, les Puissances représentées à la Conférence ne s'engagent que pour elles-mêmes et que

1. We wszystkich obszarach, tworzących dolinę rzeki Congo i jej dopływów. Dolinę tę zamykają grzbiety górskie sąsiednich dolin, mianowicie dolin Niari, Ogowe, Schari i Nilu od północy; grzbiet wschodni dopływów jeziora Tanganyika od wschodu; grzbiet górski dolin Zambezy i Logi od południa. Obejmuje więc ta dolina wszystkie obszary przerzniete rzeką Congo i jej dopływami, licząc tu jezioro Tanganyika i jego wschodnie dopływy.

2. W pasie nadbrzeżnym, ciągnącym się wzdłuż oceanu atlantyckiego od równoleżnika pod 2° 30' szerokości południowej aż do uścia Logi.

Granica północna idzie równoleżnikiem pod 2° 30' od wybrzeża aż do tego miejsca, w którym linia ta pada na dolinę geograficzną rzeki Congo, 'atoli z wyjątkiem doliny Ogowy, do której nie odnosi się postanowienia Aktu niniejszego.

Granica południowa idzie za biegiem Logi aż do jej źródła, gdzie zwraca się ku wschodowi aż do zejścia się z doliną geograficzną rzeki Congo.

3. W pasie, ciągnącym się na wschód doliny Congo jak jest powyżej odgraniczona aż do Oceanu indyjskiego, od piątego stopnia szerokości północnej aż do uścia Zambezy na południu; od tego miejsca linia graniczna idzie wzdłuż Zambezy a w odległości 5milowej powyżej miejsca, w którym Zambeza łączy się z Shirą, przechodzi na linię grzbietową, dzielącą wody płynące do jeziora Nyassa od dopływów Zambezy, a nakoniec na dział wód między Zambezą a Congo.

Oświadczą się wyraźnie, że rozciągając na ten pas wschodni zasadę handlu wolnego, mocarstwa na konferencji reprezentowane przyjmują zobowiązania tylko w swoim imieniu, i że ta zasada

ce principe ne s'appliquera aux territoires appartenant actuellement à quelque Etat indépendant et souverain qu'autant que celui-ci y donnera son consentement. Les Puissances conviennent d'employer leurs bons offices auprès des Gouvernements établis sur le littoral Africain de la mer des Indes afin d'obtenir ledit consentement et, en tout cas, d'assurer au transit de toutes les nations les conditions les plus favorables.

Article 2.

Tous les pavillons, sans distinction de nationalité, auront libre accès à tout le littoral des territoires énumérés ci-dessus, aux rivières qui s'y déversent dans la mer, à toutes les eaux du Congo et de ses affluents, y compris les lacs, à tous les ports situés sur les bords de ces eaux, ainsi qu'à tous les canaux qui pourraient être creusés à l'avenir dans le but de relier entre eux les cours d'eau ou les lacs compris dans toute l'étendue des territoires décrits à l'article 1. Ils pourront entreprendre toute espèce de transports et exercer le cabotage maritime et fluvial ainsi que la batellerie sur le même pied que les nationaux.

Article 3.

Les marchandises de toute provenance importées dans ces territoires, sous quelque pavillon que ce soit, par la voie maritime ou fluviale ou par celle de terre, n'auront à acquitter d'autres taxes que celles qui pourraient être perçues comme une équitable compensation de dépenses utiles pour le commerce et qui, à ce titre, devront être également supportées par les nationaux et par les étrangers de tout nationalité.

Tout traitement différentiel est interdit à l'égard des navires comme des marchandises.

Article 4.

Les marchandises importées dans ces territoires resteront affranchies de droits d'entrée et de transit.

tylko o tyle będzie stosowana do obszarów, należących obecnie do państwa niezawisłego, udzielnego, o ile ono na to się zgodzi. Mocarstwa postanawiają starać się wyjednać u Rządów, istniejących na wybrzeżu afrykańskim Morza indyjskiego, ich przychylenie się do tego a bądź co bądź wyjednać jak najkorzystniejsze warunki dla handlu przewozowego wszystkich narodów.

Artykuł 2.

Wszystkie bandery, jakiegokolwiek narodowości, mają wolny przystęp do całego wybrzeża obszarów powyżej wymienionych, do rzek, wpadających tamże do morza, do wszystkich wód rzeki Congo i jej dopływów, licząc tu także jeziora, do wszystkich portów na brzegach tych wód, jakoteż do wszystkich kanałów, jakieby w przyszłości zostały wykopane w celu połączenia ze sobą biegów wód lub jezior, znajdujących się na całym obszarze krain w artykule 1 opisanych. Będą mogły podejmować przewozy wszelkiego rodzaju i trudnić się żegluga nadbrzeżną morską i rzeczną, jakoteż wszelką woźbą rzeczną w taki sam sposób jak krajowy.

Artykuł 3.

Towary zkadkolwiek pochodzące, przywiezione do tych obszarów pod jakąkolwiek banderą drogą morską, rzeczną lub lądową, nie będą podlegały żadnym innym opłatom prócz tych, które mogą być pobierane jako słuszne wynagrodzenie wydatków, na pożytek handlu wyłożonych a które z tego tytułu ponosić muszą zarówno krajowcy jak i cudzoziemcy wszelkiej narodowości.

Wszelkie wyróżnianie jest wzbronione tak co do okrętów jak i co do towarów.

Artykuł 4.

Towary, wprowadzane do tych obszarów, uwalniają się od ceł przywozowych i przewozowych.

Les Puissances se réservent de décider, au terme d'une période de vingt années, si la franchise d'entrée sera ou non maintenue.

Article 5.

Toute Puissance qui exerce ou exercera des droits de souveraineté dans les territoires susvisés ne pourra y concéder ni monopole ni privilège d'aucune espèce en matière commerciale.

Les étrangers y jouiront indistinctement, pour la protection de leurs personnes et de leurs biens, l'acquisition et la transmission de leurs propriétés mobilières et immobilières et pour l'exercice des professions, du même traitement et des mêmes droits que les nationaux.

Article 6.

Dispositions relatives à la protection des indigènes, des missionnaires et des voyageurs, ainsi qu'à la liberté religieuse.

Toutes les Puissances exerçant des droits de souveraineté ou une influence dans lesdits territoires s'engagent à veiller à la conservation des populations indigènes et à l'amélioration de leurs conditions morales et matérielles d'existence et à concourir à la suppression de l'esclavage et surtout de la traite des noirs; elles protégeront et favoriseront, sans distinction de nationalités ni de cultes, toutes les institutions et entreprises religieuses, scientifiques ou charitables créées et organisées à ces fins ou tendant à instruire les indigènes et à leur faire comprendre et apprécier les avantages de la civilisation.

Les missionnaires chrétiens, les savants, les explorateurs, leurs escortes, avoir et collections seront également l'objet d'une protection spéciale.

La liberté de conscience et la tolérance religieuse sont expressément garanties aux indigènes comme aux nationaux et aux étrangers. Le libre et public exercice de tous les cultes, le droit d'ériger

Mocarstwa zastrzegają sobie wydanie po 20 latach postanowienia, czy uwolnienie przywozu od cła ma być nadal utrzymane czy nie.

Artykuł 5.

Zadne mocarstwo, które wykonywa lub wykonywać będzie prawa udzielności na obszarach powyżej wymienionych, nie może nadawać tam ani monopolu ani przywileju żadnego rodzaju w sprawach handlowych.

Pod względem opieki nad osobami i mieniem, jakoteż pod względem nabywania i przenoszenia własności ruchomych lub nieruchomych i wykonywania przemysłu, cudzoziemcy bez żadnej różnicy doznawać będą takiej samej opieki i używać będą takich samych praw jak własni poddani.

Artykuł 6.

Postanowienia, dotyczące się opieki nad krajowcami, misjonarzami i podróżnymi, i zaprowadzające wolność religijną.

Wszystkie mocarstwa, wykonywające prawa udzielności lub posiadające wpływy na przerzeczonych obszarach, zobowiązują się czuwać nad ochranianiem ludności krajowej i nad polepszaniem warunków moralnych i materialnych jej bytu i pracować nad zniesieniem niewolnictwa a przede wszystkim handlu murzynami; ochraniać i popierać będą bez względu na religię i narodowość wszelkie instytucje i przedsięwzięcia religijne, naukowe i dobroczynne, do tego celu utworzone i uorganizowane, i dążące do oświecania krajowców, iżby pojęli i cenili korzyści cywilizacyi.

Również doznawać będą szczególnej opieki także misjonarze chrześcijańscy, uczeni, badacze, jakoteż ich orszaki, ich mienie i zbiory.

Zaręcza się wyraźnie tak krajowcom, jak własnym poddanym i cudzoziemcom, wolność wyznania i tolerancją religijną. Swobodne i publiczne dopełnianie obrzędów religijnych, prawo budowania domów

des édifices religieux et d'organiser des missions appartenant à tous les cultes ne seront soumis à aucune restriction ni entrave.

Article 7.

Règime postal.

La Convention de l'Union postale universelle révisée à Paris le 1er juin 1878 sera appliquée au bassin conventionnel du Congo.

Les Puissances qui y exercent ou exerceront des droits de souveraineté ou de protectorat s'engagent à prendre, aussitôt que les circonstances le permettront, les mesures nécessaires pour l'exécution de la disposition qui précède.

Article 8.

Droit de surveillance attribué à la Commission Internationale de navigation du Congo.

Dans toutes les parties du territoire visé par la présente Déclaration où aucune Puissance n'exercerait des droits de souveraineté ou de protectorat, la Commission Internationale de la navigation du Congo, instituée en vertu de l'article 17, sera chargée de surveiller l'application des principes proclamés et consacrés par cette Déclaration.

Pour tous les cas où des difficultés relatives à l'application des principes établis par la présente Déclaration viendraient à surgir, les Gouvernements intéressés pourront convenir de faire appel aux bons offices de la Commission Internationale en lui déférant l'examen des faits qui auront donné lieu à ces difficultés.

Chapitre II.

Déclaration concernant la traite des esclaves.

Article 9.

Conformément aux principes du droit des gens tels qu'ils sont reconnus par les Puissances signataires, la traite des

bożych i organizowania misyj jakiegokolwiek wyznania nie będzie podlegało żadnym ograniczeniom i nie będzie doznawało żadnych przeszkód.

Artykuł 7.

Poczty.

Umowa związku pocztowego powszechnego, rewidowana w Paryżu dnia 1. czerwca 1878, będzie stosowana w dolinie rzeki Congo traktatem objętej.

Mocarstwa, które tam wykonywają lub wykonywać będą prawa udzielnosci lub protektoratu, zobowiązują się poczynić kroki celem wykonania powyższego postanowienia, jak tylko stosunki na to pozwolą.

Artykuł 8.

Prawo nadzoru, nadane komisji międzynarodowej do żeglugi na rzece Congo.

We wszystkich częściach obszaru, w deklaracji niniejszej opisanego, w którychby żadne mocarstwo nie wykonywało praw udzielnosci lub protektoratu, komisja międzynarodowa do żeglugi na rzece Congo, ustanowiona w myśl artykułu 17go, obowiązana będzie czuwać nad stosowaniem zasad, obwieszonych i zatwierdzonych deklaracją niniejszą.

We wszystkich takich przypadkach, w którychby zachodziły trudności co do stosowania zasad, ustanowionych w deklaracji niniejszej, Rządy interesowane mogą za wspólną zgodą odwołać się do usłużności komisji międzynarodowej i poruczyć jej zbadanie faktów, które dały powód do tych trudności.

Rozdział II.

Deklaracja, tycząca się handlu niewolnikami.

Artykuł 9.

Ponieważ według zasad prawa narodów, uznanych przez mocarstwa podpisane, handel niewolnikami jest zakazany,

esclaves étant interdite, et les opérations qui, sur terre ou sur mer, fournissent des esclaves à la traite devant être également considérées comme interdites, les Puissances qui exercent ou qui exerceront des droits de souveraineté ou une influence dans les territoires formant le bassin conventionnel du Congo déclarent que ces territoires ne pourront servir ni de marché ni de voie de transit pour la traite des esclaves de quelque race que ce soit. Chacune de ces Puissances s'engage à employer tous les moyens en son pouvoir pour mettre fin à ce commerce et pour punir ceux qui s'en occupent.

Chapitre III.

Déclaration relative à la neutralité des territoires compris dans le bassin conventionnel du Congo.

Article 10.

Afin de donner une garantie nouvelle de sécurité au commerce et à l'industrie et de favoriser, par le maintien de la paix, le développement de la civilisation dans les contrées mentionnées à l'article 1 et placées sous le régime de la liberté commerciale, les Hautes Parties signataires du présent Acte et celles qui y adhéreront par la suite s'engagent à respecter la neutralité des territoires ou parties de territoires dépendant desdites contrées, y compris les eaux territoriales, aussi longtemps que les Puissances qui exercent ou qui exerceront des droits de souveraineté ou de protectorat sur ces territoires, usant de la faculté de se proclamer neutres, rempliront les devoirs que la neutralité comporte.

Article 11.

Dans le cas où une Puissance exerçant des droits de souveraineté ou de protectorat dans les contrées mentionnées à l'article 1 et placées sous le régime de la liberté commerciale serait impliquée dans une guerre, les Hautes Parties

i ponieważ przedsiębiorstwa, dowożące morzem lub lądem niewolników na sprzedaż, również uważane być muszą za zakazane, przeto mocarstwa, które wykonywają lub wykonywać będą prawa udzielnosci lub mają wpływ na obszarach, stanowiących dolinę rzeki Congo, objętą umową, oświadczają, że obszary te nie będą mogły służyć ani za targowisko ani za drogę do przewozu niewolników jakiegokolwiek rasy. Każde z tych mocarstw zobowiązuje się używać wszelkich środków w jego mocy będących dla położenia tamy temu handlowi i karania tych, którzy się z nim trudnią.

Rozdział III.

Deklaracja, tycząca się neutralności krain leżących w dolinie rzeki Congo, objętej umową.

Artykuł 10.

Ażeby dać nową gwarancją bezpieczeństwa handlowi i przemysłowi, a przez utrzymanie pokoju poprzeć rozwój cywilizacji w krainach, w artykule 1 wzmiankowanych, a w których wolność handlu ma panować, Wysokie Strony, podpisujące Akt niniejszy i te, które do niego w przyszłości przystąpią, zobowiązują się szanować neutralność obszarów lub części obszarów, należących do tych krain, licząc tu wody miejscowe, dopóty, dopóki mocarstwa, które wykonywają lub wykonywać będą prawa udzielnosci lub protektoratu na tych obszarach, korzystając z prawa ogłoszenia się za neutralne, dopełniać będą obowiązków, które neutralność za sobą pociąga.

Artykuł 11.

W takim przypadku, gdyby mocarstwo, wykonywające prawa udzielnosci lub protektoratu w okolicach, w artykule 1 wzmiankowanych, a w których panować ma wolność handlu, wplątało się w wojnę, Wysokie Strony, które Akt

signataires du présent Acte et celles qui y adhéreront par la suite s'engagent à prêter leurs bons offices pour que les territoires appartenant à cette Puissance et compris dans la zone conventionnelle de la liberté commerciale soient, du consentement commun de cette Puissance et de l'autre ou des autres parties belligérantes, placés pour la durée de la guerre sous le régime de la neutralité et considérés comme appartenant à un Etat non-belligérant; les parties belligérantes renonceraient, dès lors, à étendre les hostilités aux territoires ainsi neutralisés, aussi bien qu'à les faire servir de base à des opérations de guerre.

Article 12.

Dans le cas où un dissentiment sérieux, ayant pris naissance au sujet ou dans les limites des territoires mentionnés à l'article 1 et placés sous le régime de la liberté commerciale, viendrait à s'élever entre des Puissances signataires du présent Acte ou des Puissances qui y adhèreraient par la suite, ces Puissances s'engagent, avant d'en appeler aux armes, à recourir à la médiation d'une ou de plusieurs Puissances amies.

Pour le même cas, les mêmes Puissances se réservent le recours facultatif à la procédure de l'arbitrage.

Chapitre IV.

Acte de navigation du Congo.

Article 13.

La navigation du Congo, sans exception d'aucun des embranchements ni issues de ce fleuve, est et demeurera entièrement libre pour les navires marchands, en charge ou sur lest, de toutes les nations, tant pour le transport des marchandises que pour celui des voyageurs. Elle devra se conformer aux dispositions du présent Acte de navigation et aux règlements à établir en exécution du même Acte.

niniejszy podpisały i które w przyszłości do niego przystąpią, zobowiązują się dołożyć starania, ażeby obszary, należące do tego mocarstwa a objęte umową, zabezpieczającą im wolność handlu, były za wspólną zgodą tego mocarstwa i jego przeciwnika lub przeciwników uznane na czas wojny za neutralne i tak uważane, jakby należały do państwa nie wiodącego wojny; Strony wojujące zrzekną się odtąd rozciągania kroków wojennych na obszary uznane tym sposobem za neutralne, jakoteż używania ich za podstawę działań wojennych.

Artykuł 12.

Mocarstwa, które Akt niniejszy podpisały i które w przyszłości do niego przystąpią, zobowiązują się, że gdyby pomiędzy nimi wybuchł spór o obszary w artykule 1 wzmiankowane, w których panować ma wolność handlu, albo o ich granice, mocarstwa te, zanim wezmą się do broni, poproszą jednego lub więcej mocarstw zaprzyjaźnionych o pośrednictwo.

Na ten sam przypadek rzeczzone mocarstwa zastrzegają sobie prawo odwołania się do sądu polubownego.

Rozdział IV.

Akt, tyczący się żeglugi na rzece Congo.

Artykuł 13.

Żegluga na rzece Congo, nie wyjmując żadnej z odnóg i łach tej rzeki, jest i będzie całkiem wolna dla okrętów handlowych, obciążonych lub próżnych, wszystkich narodów do przewozu towarów lub podróży. Podlega ona przepisom niniejszego Aktu nawigacyjnego i przepisom wykonawczym, które później będą do niego wydane.

Dans l'exercice de cette navigation les sujets et les pavillons de toutes les nations seront traités, sous tous les rapports, sur le pied d'une parfaite égalité, tant pour la navigation directe de la pleine mer vers les ports intérieurs du Congo, et vice-versa, que pour le grand et le petit cabotage ainsi que pour la batellerie sur le parcours de ce fleuve.

En conséquence, sur tout le parcours et aux embouchures du Congo, il ne sera fait aucune distinction entre les sujets des Etats riverains et ceux des non-riverains, et il ne sera concédé aucun privilège exclusif de navigation, soit à des sociétés ou corporations quelconques, soit à des particuliers.

Ces dispositions sont reconnues par les Puissances signataires comme faisant désormais partie du droit public international.

Article 14.

La navigation du Congo ne pourra être assujettie à aucune entrave ni redevance qui ne seraient pas expressément stipulées dans le présent Acte. Elle ne sera grevée d'aucune obligation d'échelle, d'étape, de dépôt, de rompre charge, ou de relâche forcée.

Dans toute l'étendue du Congo, les navires et les marchandises transitant sur le fleuve ne seront soumis à aucun droit de transit, quelle que soit leur provenance ou leur destination.

Il ne sera établi aucun péage maritime ni fluvial basé sur le seul fait de la navigation, ni aucun droit sur les marchandises qui se trouvent à bord des navires. Pourront seuls être perçus des taxes ou droits qui auront le caractère de rétribution pour services rendus à la navigation même, savoir :

1° Des taxes de port pour l'usage effectif de certains établissements locaux tels que quais, magasins, etc. etc.

Poddani wszystkich narodów, pod jakąkolwiek banderą trudniliby się tą żegluga, uważani będą za równych sobie pod każdym względem, tak wtedy, gdy płyną wprost z pełnego morza do wewnętrznych portów rzeki Congo i odwrotnie, jak i wtedy, gdy trudnią się wielką lub małą żegluga nadbrzeżną lub jakimkolwiek innem flisactwem na rzece.

Na całym przeto biegu rzeki Congo i u jej uść nie będzie czyniona żadna różnica pomiędzy poddanymi państw nadbrzeżnych i nienadbrzeżnych, i nie będzie nadany żaden wyłączny przywilej żeglarski ani jakimkolwiek Spółkom lub korporacyom, ani jakimkolwiek osobom.

Mocarstwa, Akt podpisujące, uważać będą postanowienia te tak, jak gdyby stanowiły odtąd część prawa publicznego międzynarodowego.

Artykuł 14.

Na rzece Congo nie mogą być czynione żegludze żadne przeszkody i nie mogą być pobierane żadne opłaty, któreby nie były w Akcie niniejszym wyraźnie postanowione. Okręty nie będą zniwalane do zatrzymywania się lub zawijania, do wykładania lub przekładania towarów, ani do przymusowego pobytu.

Na całej rozciągłości rzeki Congo okręty i towary tą rzeką dalej wiezione, nie będą podlegały opłatom przewozowym, zkańkolwiekby pochodziły i dokańkolwiek byłyby przeznaczone.

Z tytułu samej żeglugi nie będą zaprowadzane żadne opłaty morskie ani rzeczne, i nie będą pobierane żadne należitości od towarów, znajdujących się na pokładzie okrętów. Pobierane być mogą tylko takie taksy i opłaty, któreby stanowiły wynagrodzenie za usługi wyświadczone żegludze, a mianowicie :

1. Opłaty portowe za rzeczywiste użycie pewnych zakładów miejscowych, jakoto: grobli, magazynów itd. itd.

Le tarif de ces taxes sera calculé sur les dépenses de construction et d'entretien desdits établissements locaux, et l'application en aura lieu sans égard à la provenance des navires ni à leur cargaison.

2° Des droits de pilotage sur les sections fluviales où il paraîtrait nécessaire de créer des stations de pilotes brevetés.

Le tarif de ces droits sera fixe et proportionné au service rendu.

3° Des droits destinés à couvrir les dépenses techniques et administratives, faites dans l'intérêt général de la navigation, y compris les droits de phare, de fanal et de balisage.

Les droits de cette dernière catégorie seront basés sur le tonnage des navires, tel qu'il résulte des papiers de bord, et conformément aux règles adoptées sur le Bas-Danube.

Les tarifs d'après lesquels les taxes et droits, énumérés dans les trois paragraphes précédents, seront perçus, ne comporteront aucun traitement différentiel et devront être officiellement publiés dans chaque port.

Les Puissances se réservent d'examiner, au bout d'une période de cinq ans, s'il y a lieu de reviser, d'un commun accord, les tarifs ci-dessus mentionnés.

Article 15.

Les affluents du Congo seront à tous égards soumis au même régime que le fleuve dont ils sont tributaires.

Le même régime sera appliqué aux fleuves et rivières ainsi qu'aux lacs et canaux des territoires déterminés par l'article 1, paragraphes 2 et 3.

Toutefois les attributions de la Commission Internationale du Congo ne s'étendront pas sur lesdits fleuves, rivières, lacs et canaux, à moins de l'assentiment des Etats sous la souveraineté desquels ils sont placés. Il est bien

Taryfa tych opłat ułożona będzie na podstawie kosztów budowy i utrzymania rzeczonych zakładów miejscowych i podlegać jej będą wszystkie okręty bez względu na ich pochodzenie lub ich ładunku.

2. Opłaty za pilotów w tych częściach rzeki, w których ustanowienie stacyj pilotów patentowanych okazałoby się potrzebnem.

Taryfa tych opłat będzie stała i zastosowana do oddanych usług.

3. Opłaty przeznaczone na pokrycie wydatków technicznych i administracyjnych, ponoszonych na rzecz żeglugi w ogólności, licząc tu opłaty na latarnie, światła i znaki morskie.

Opłaty tego ostatniego rodzaju obliczane będą podług pojemności okrętów, jak jest zapisana w dokumentach okrętu i podług prawideł przyjętych na dolnym Dunaju.

Taryfy, podług których taksy i opłaty, w trzech poprzedzających paragrafach wymienione, mają być pobierane, nie będą zawierały żadnych wyjątkowych wyróżnień i winny być ogłoszone publicznie w każdym porcie.

Mocarstwa zastrzegają sobie zbadanie przy końcu pięcioletniego okresu, czy taryf powyżej wzmiankowanych nie należałoby zrewidować za wspólną zgodą.

Artykuł 15.

Dopływy rzeki Congo będą podlegały pod wszystkimi względami tym samym przepisom co rzeka, którą zasilają.

Też same przepisy stosowane będą do rzek i strumieni, jakoteż do jezior i kanałów na obszarach, wyrażonych w paragrafach 2 i 3 artykułu 1.

Jednakże zakres działania komisji międzynarodowej rzeki Congo nie będzie obejmował rzek, strumieni, jezior i kanałów, chyba za przyzwoleniem państw, pod których zwierzchnictwem zostają. Również zgodzono się, że co do obszarów

entendu aussi que pour les territoires mentionnés dans l'article 1, paragraphe 3, le consentement des Etats souverains de qui ces territoires relèvent demeure réservé.

Article 16.

Les routes, chemins de fer ou canaux latéraux qui pourront être établis dans le but spécial de suppléer à l'innavigabilité ou aux imperfections de la voie fluviale sur certaines sections du parcours du Congo, de ses affluents et des autres cours d'eau, qui leur sont assimilés par l'article 15, seront considérés, en leur qualité de moyens de communication, comme des dépendances de ce fleuve et seront également ouverts au trafic de toutes les nations.

De même que sur le fleuve, il ne pourra être perçu sur ces routes, chemins de fer et canaux que des péages calculés sur les dépenses de construction, d'entretien et d'administration, et sur les bénéfices dus aux entrepreneurs.

Quant au taux de ces péages, les étrangers et les nationaux des territoires respectifs seront traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Article 17.

Il est institué une Commission Internationale chargée d'assurer l'exécution des dispositions du présent Acte de navigation.

Les Puissances signataires de cet Acte, ainsi que celles qui y adhéreront postérieurement, pourront, en tout temps, se faire représenter dans ladite Commission, chacune par un Délégué. Aucun Délégué ne pourra disposer de plus d'une voix, même dans le cas où il représenterait plusieurs Gouvernements.

Ce Délégué sera directement rétribué par son Gouvernement.

Les traitements et allocations des agents et employés de la Commission

wzmiankowanych w paragrafie 3 artykułu 1go, przyzwolenie ma być zastrzeżone państwu zwierzchniczemu, którym te obszary ulegają.

Artykuł 16.

Drogi, koleje żelazne lub kanały poboczne, gdyby zostały wybudowane, mianowicie dla wynagrodzenia niespławności lub niedokładności drogi rzecznej w pewnych przestrzeniach biegu rzeki Congo, jej dopływów i innych wód, które na mocy artykułu 15go są z niemi zrównoważone, uważane będą, ze względu na ich przeznaczenie do ułatwienia komunikacyi, za przynależności tej rzeki i również będą otwarte dla handlu wszystkich narodów.

Jak na rzece, tak samo i na tych drogach, kolejach żelaznych i kanałach pobierane być mogą jedynie opłaty obliczone na podstawie kosztów budowy, konserwacyi i zarządu, tudzież zysku należącego się przedsiębiorcom.

Pod względem wymiaru tych opłat, cudzoziemcy i własni poddani odnośnych obszarów uważani będą za całkiem sobie równych.

Artykuł 17.

Ustanawia się komisya międzynarodową, mającą czuwać nad wykonaniem postanowień niniejszego Aktu żeglarskiego.

Mocarstwa, podpisujące Akt niniejszy i te, które później do niego przystąpią, mogą kiedykolwiek, każde jednego reprezentanta wydelegować do tej komisyi. Każdy delegat ma prawo dania tylko jednego głosu, chociażby reprezentował więcej rządów.

Każdy delegat będzie pobierał pensyą wprost od swojego rządu.

Pensye i dochody agentów i urzędników komisyi międzynarodowej pokry-

Internationale seront imputés sur le produit des droits perçus conformément à l'article 14, paragraphes 2 et 3.

Les chiffres desdits traitements et allocations, ainsi que le nombre, le grade et les attributions des agents et employés, seront inscrits dans le compte-rendu qui sera adressé chaque année aux Gouvernements représentés dans la Commission Internationale.

Article 18.

Les Membres de la Commission Internationale, ainsi que les agents nommés par elle, sont investis du privilège de l'inviolabilité dans l'exercice de leurs fonctions. La même garantie s'étendra aux offices, bureaux et archives de la Commission.

Article 19.

La Commission Internationale de navigation du Congo se constituera aussitôt que cinq des Puissances signataires du présent Acte général auront nommé leurs Délégués. En attendant la constitution de la Commission, la nomination des Délégués sera notifiée au Gouvernement de l'Empire d'Allemagne, par les soins duquel les démarches nécessaires seront faites pour provoquer la réunion de la Commission.

La Commission élaborera immédiatement des règlements de navigation, de police fluviale, de pilotage et de quarantaine.

Ces règlements, ainsi que les tarifs à établir par la Commission, avant d'être mis en vigueur, seront soumis à l'approbation des Puissances représentées dans la Commission. Les Puissances intéressées devront faire connaître leur avis dans le plus bref délai possible.

Les infractions à ces règlements seront réprimées par les agents de la Commission Internationale, là où elle exercera directement son autorité, et ailleurs par la Puissance riveraine.

wane będą wpływami z opłat, pobieranych w myśl §§. 2go i 3go artykułu 14.

Kwoty rzeczonych pensyj i dochodów, jakoteż ilość, stopnie i zakres działania agentów i urzędników, wyszczególnione być mają w sprawozdaniu rachunkowem, które Rządowi w komisji międzynarodowej reprezentowanym ma być przedstawiane corocznie.

Artykuł 18.

Członkowie komisji międzynarodowej, jakoteż agenci przez nią mianowani używać będą przywileju nietykalności w wykonywaniu swych czynności. Gwarancja ta rozciąga się także na urzędy, biura i archiwa komisji.

Artykuł 19.

Komisja międzynarodowa żeglugi na Congo urządzi się wtedy, gdy pięć mocarstw, podpisujących niniejszy Akt ogólny, zamianuje delegatów. Dopóki się komisja nie złoży, o zamianowaniu delegata uwiadomiamć należy Rząd cesarstwa niemieckiego, który poczyni kroki potrzebne, aby zebranie się komisji przyszło do skutku.

Komisja wypracuje niezwłocznie regulaminy dotyczące się żeglugi, policyi rzecznej, pilotów i kwarantanny.

Regulaminy te jakoteż taryfy, które komisja ułoży, zanim nabędą mocy obowiązującej, przedstawione będą do aprobaty Rządowi w komisji reprezentowanym. Rządy interesowane winny nadesłać odpowiedzi swoje w jak najkrótszym przeciągu czasu.

Wykroczenia przeciwko tym regulaminom karane będą tam, gdzie komisja wykonywa władzę bezpośrednio, przez jej agentów, gdzieindziej zaś przez Państwa nadbrzeżne.

Au cas d'un abus de pouvoir ou d'une injustice de la part d'un agent ou d'un employé de la Commission Internationale, l'individu qui se regardera comme lésé dans sa personne ou dans ses droits pourra s'adresser à l'Agent Consulaire de sa nation. Celui-ci devra examiner la plainte; s'il la trouve *prima facie* raisonnable, il aura le droit de la présenter à la Commission. Sur son initiative, la Commission, représentée par trois au moins de ses Membres, s'adjoindra à lui pour faire une enquête touchant la conduite de son agent ou employé. Si l'Agent Consulaire considère la décision de la Commission comme soulevant des objections de droit, il en fera un rapport à son Gouvernement qui pourra recourir aux Puissances représentées dans la Commission et les inviter à se concerter sur des instructions à donner à la Commission.

Article 20.

La Commission Internationale du Congo, chargée aux termes de l'article 17 d'assurer l'exécution du présent Acte de navigation, aura notamment dans ses attributions:

1° La désignation des travaux propres à assurer la navigabilité du Congo selon les besoins du commerce international.

Sur les sections du fleuve où aucune Puissance n'exercera des droits de souveraineté, la Commission Internationale prendra elle-même les mesures nécessaires pour assurer la navigabilité du fleuve.

Sur les sections du fleuve occupées par une Puissance souveraine, la Commission Internationale s'entendra avec l'autorité riveraine.

2° La fixation du tarif de pilotage et celle du tarif général des droits de navigation, prévus au 2° et au 3° paragraphes de l'article 14.

Les tarifs mentionnés au 1er paragraphe de l'article 14 seront arrêtés par

Gdyby agent lub urzędnik komisji międzynarodowej nadużył swojej władzy urzędowej lub popełnił niesprawiedliwość, ten, który osobiście lub w swoich prawach został pokrzywdzony, udać się ma do agenta konsulowskiego swego narodu. Agent obowiązany jest zbadać skargę; jeżeli *prima facie* uzna ją za słuszną, ma prawo przedłożyć ją komisji. Za jego inicjatywą komisja, reprezentowana najmniej przez trzech członków, zajmie się z jego współudziałem rozpoznaniem postępków swego agenta lub urzędnika. Jeżeliby agent konsulowski miał do uczynienia jakie zarzuty prawne orzeczeniu komisji, zda sprawę z tego swemu Rządowi, który będzie mógł odwołać się do mocarstw reprezentowanych w komisji i wezwać je do porozumienia się co do instrukcyj, które mają być dane komisji.

Artykuł 20.

Do zadań komisji międzynarodowej rzeki Congo, której w myśl artykułu 17. poruczone jest czuwanie nad wykonaniem niniejszego aktu żeglarskiego, należą mianowicie następujące:

1. Oznaczanie tych robót, które są potrzebne do udoskonalenia spławności rzeki Congo, stosownie do potrzeb handlu międzynarodowego.

W tych częściach rzeki, w których żadne mocarstwo nie wykonywa prawa udzielnosci, komisja międzynarodowa poczyni sama to co uzna za potrzebne dla udoskonalenia spławności rzeki.

Co do części rzeki, należących do pewnego mocarstwa udzielnego, komisja międzynarodowa porozumie się z Władzą nadbrzeżną.

2. Ułożenie taryfy taks pilotów i taryfy ogólnej opłat żeglarskich, przewidzianych w paragrafach 2im i 3im artykułu 14go.

Taryfy, wzmiankowane w §. 1ym artykułu 14go, ustanawiać będzie Władza

l'autorité territoriale, dans les limites prévues audit article.

La perception de ces différents droits aura lieu par les soins de l'autorité internationale ou territoriale pour le compte de laquelle ils sont établis.

3° L'administration de revenus provenant de l'application du paragraphe 2 ci-dessus.

4° La surveillance de l'établissement quarantenaire établi en vertu de l'article 24.

5° La nomination des agents dépendant du service général de la navigation et celle de ses propres employés.

L'institution de sous-inspecteurs appartiendra à l'autorité territoriale sur les sections occupées par une Puissance, et à la Commission Internationale sur les autres sections du fleuve.

La Puissance riveraine notifiera à la Commission Internationale la nomination des sous-inspecteurs qu'elle aura institués et cette Puissance se chargera de leur traitement.

Dans l'exercice de ces attributions, telles qu'elles sont définies et limitées ci-dessus, la Commission Internationale ne dépendra pas de l'autorité territoriale.

Article 21.

Dans l'accomplissement de sa tâche, la Commission Internationale pourra recourir, au besoin, aux bâtiments de guerre des Puissances signataires de cet Acte et de celles qui y accéderont à l'avenir, sous toute réserve des instructions qui pourraient être données aux commandants de ces bâtiments par leurs Gouvernements respectifs.

Article 22.

Les bâtiments de guerre des Puissances signataires du présent Acte qui pénètrent dans le Congo sont exempts du paiement de droits de navigation prévus au paragraphe 3 de l'article 14; mais ils acquitteront les droits éventuels de pilotage ainsi que les droits de port,

terytoryalna w granicach przewidzianych w rzeczonym artykule.

Te rozmaite opłaty pobierane będą przez tę Władzę międzynarodową lub terytoryalną, na której korzystać są ustanowione.

3. Zarząd pieniędzmi wpływającymi w skutek wykonania powyższego paragrafu 2go.

4. Nadzór nad zakładem kwarantannym, który ma być ustanowiony w myśl artykułu 24go.

5. Mianowanie agentów do służby ogólnej przy żegludze i mianowanie własnych urzędników.

Ustanawianie inspektorów niższych do części rzek należących do pewnego mocarstwa, będzie rzeczą Władzy terytoryalnej, do innych części rzeki ustanawiać ich będzie komisją międzynarodową.

Mocarstwo nadbrzeżne będzie uwiadamiało komisją międzynarodową o mianowaniu niższych inspektorów i weźmie na siebie ich wynagradzanie.

W wykonywaniu swoich zadań powyżej wyrażonych i określonych, komisya międzynarodowa nie będzie zawisła od Władzy terytoryalnej.

Artykuł 21.

W wykonywaniu swoich zadań komisya międzynarodowa może w potrzebie odwołać się do okrętów wojennych mocarstw, akt niniejszy podpisujących i tych, które później do niego przystąpią, jednakże z pełnem zastrzeżeniem instrukcyj, jakieby dowódcy tych okrętów otrzymali od swoich Rządów.

Artykuł 22.

Okręty wojenne mocarstw, akt niniejszy podpisujących, wpływające na rzekę Congo, są uwolnione od opłat żeglarskich, przewidzianych w §. 3im artykułu 14go; lecz obowiązane są opłacać taksy pilotom, jakoteż należitości portowe, wyjąwszy, jeżeli przybyły na wezwanie ko-

à moins que leur intervention n'ait été réclamée par la Commission Internationale ou ses agents aux termes de l'article précédent.

Article 23.

Dans le but de subvenir aux dépenses techniques et administratives qui lui incombent, la Commission Internationale instituée par l'article 17 pourra négocier en son nom propre des emprunts exclusivement gagés sur les revenus attribués à ladite Commission.

Les décisions de la Commission tendant à la conclusion d'un emprunt devront être prises à la majorité de deux tiers des voix. Ils est entendu que les Gouvernements représentés à la Commission ne pourront, en aucun cas, être considérés comme assumant aucune garantie, ni contractant aucun engagement ni solidarité à l'égard desdits emprunts, à moins de conventions spéciales conclues par eux à cet effet.

Le produit des droits spécifiés au 3e paragraphe de l'article 14 sera affecté par priorité au service des intérêts et à l'amortissement desdits emprunts, suivant les conventions passées avec les prêteurs.

Article 24.

Aux embouchures du Congo, il sera fondé, soit par l'initiative des Puissances riveraines, soit par l'intervention de la Commission Internationale, un établissement quarantenaire qui exercera le contrôle sur les bâtiments tant à l'entrée qu'à la sortie.

Il sera décidé plus tard, par les Puissances si et dans quelles conditions un contrôle sanitaire devra être exercé sur les bâtiments dans le cours de la navigation fluviale.

Article 25.

Les dispositions du présent Acte de navigation demeureront en vigueur en temps de guerre. En conséquence, la

misii międzynarodowej lub jej agentów w myśl postanowień powyższego artykułu.

Artykuł 23.

Komisya międzynarodowa, ustanowiona na mocy artykułu 17go, będzie mogła zaciągać we własnym imieniu pożyczki na pokrycie wydatków technicznych i administracyjnych swego zakresu działania; pożyczki zaś te cięższe będą wyłącznie na przychodach komisji zapewnionych.

Uchwały komisji w przedmiocie zawarcia pożyczki winny być wydane większością dwóch trzecich części głosów. Pod tym względem zgodzono się, że Rządy reprezentowane w komisji nie mają być w żadnym razie uważane za biorące na siebie jakąkolwiek gwarancję, jakiegokolwiek zobowiązanie lub solidarność co do tych pożyczek, wyjąwszy, gdyby w tym względzie zawarły z sobą osobne konwencje.

Przychody z opłat, wzmiankowanych w §. 3im artykułu 14go, używane będą przedewszystkiem na opłatę odsetek od pożyczek i umorzenie tychże, stosownie do układów zawartych z wierzycielami.

Artykuł 24.

Przy uściach rzeki Congo ustanowiony być ma, albo z inicjatywy mocarstw nadbrzeżnych albo za staraniem komisji międzynarodowej, zakład kwarantanny, który kontrolować będzie okręty tak wpływające jak i wypływające.

Czy i pod jakimi warunkami okręty mają być pod względem lekarskim kontrolowane także w ciągu żeglugi na rzece, w tej mierze mocarstwa wydadzą decyzją później.

Artykuł 25.

Postanowienia niniejszego aktu żeglarskiego będą miały moc także podczas wojny. Przeto żegluga handlowa wszyst-

navigation de toutes les nations, neutres ou belligérantes, sera libre, en tout temps, pour les usages du commerce sur le Congo, ses embranchements, ses affluents et ses embouchures, ainsi que sur la mer territoriale faisant face aux embouchures de ce fleuve.

Le trafic demeurera également libre, malgré l'état de guerre, sur les routes, chemins de fer, laes et canaux mentionnés dans les articles 15 et 16.

Il ne sera apporté d'exception à ce principe qu'en ce qui concerne le transport des objets destinés à un belligérant et considérés, en vertu du droit des gens, comme articles de contrebande de guerre.

Tous les ouvrages et établissements créés en exécution du présent Acte, notamment les bureaux de perception et leurs caisses, de même que le personnel attaché d'une manière permanente au service de ces établissements, seront placés sous le régime de la neutralité et, à ce titre, seront respectés et protégés par les belligérants.

Chapitre V.

Acte de navigation du Niger.

Article 26.

La navigation du Niger, sans exception d'aucun des embranchements ni issues de ce fleuve, est et demeurera entièrement libre pour les navires marchands, en charge ou sur lest, de toutes les nations, tant pour le transport des marchandises que pour celui des voyageurs. Elle devra se conformer aux dispositions du présent Acte de navigation et aux règlements à établir en exécution du même Acte.

Dans l'exercice de cette navigation, les sujets et les pavillons de toutes les nations seront traités, sous tous les rapports, sur le pied d'une parfaite égalité, tant pour la navigation directe de la pleine mer vers les ports intérieurs du

kich narodów, tak neutralnych jak i wojujących, będzie w każdym czasie wolna na rzece Congo w jej odnogach, dopływach i u jej uść, tudzież na obszarze morskim, leżącym naprzeciwko uść tej rzeki.

Również będzie wolna komunikacja pomimo wojny także na gościńcach, kolejach żelaznych, jeziorach i kanałach, wzmiankowanych w artykułach 15 i 16.

Wyjątek od tej zasady będzie miał miejsce tylko co do przewozu przedmiotów, przeznaczonych dla jednej ze Stron wojujących a uważanych w prawie narodów za kontrabandę wojenną.

Wszelkie budowle i zakłady, które powstaną na zasadzie Aktu niniejszego, mianowicie zaś biura poborcze i ich kasy, jakoteż osoby pełniące stale służbę w tych zakładach, będą zostawały pod opieką neutralności i Strony wojujące będą je z tego tytułu oszczędzały i ochraniały.

Rozdział V.

Akt, tyjący się żegluga na rzece Nigrze.

Artykuł 26.

Żegluga na rzece Nigrze, nie wyjmując żadnej z odnog i lach tej rzeki, jest i będzie całkiem wolna dla okrętów handlowych, obciążonych lub próżnych, wszystkich narodów, do przewozu towarów lub podróży. Podlega ona przepisom niniejszego Aktu żeglarskiego i przepisom wykonawczym, które później będą do niego wydane.

Poddani wszystkich narodów, pod jakąkolwiek banderą trudniliby się tą żegluga, uważani będą za równych sobie pod każdym względem, tak wtedy, gdy płyną wprost z pełnego morza do wewnętrznych portów rzeki Nigru i odwro-

Niger, et viceversa que pour le grand et le petit cabotage, ainsi que pour la batellerie sur le parcours de ce fleuve.

En conséquence, sur tout le parcours et aux embouchures du Niger, il ne sera fait aucune distinction entre les sujets des Etats riverains et ceux des non-riverains, et il ne sera concédé aucun privilège exclusif de navigation, soit à des sociétés ou corporations quelconques, soit à des particuliers.

Ces dispositions sont reconnues par les Puissances signataires comme faisant désormais partie du droit public international.

Article 27.

La navigation du Niger ne pourra être assujettie à aucune entrave ni redévance basées uniquement sur le fait de la navigation.

Elle ne subira aucune obligation d'échelle, d'étape, de dépôt, de rompre charge, ou de relâche forcée.

Dans toute l'étendue du Niger, les navires et les marchandises transitant sur le fleuve ne seront soumis à aucun droit de transit, quelle que soit leur provenance ou leur destination.

Il ne sera établi aucun péage maritime, ni fluvial, basé sur le seul fait de la navigation, ni aucun droit sur les marchandises qui se trouvent à bord des navires. Pourront seuls être perçus des taxes ou droits qui auront le caractère de rétribution pour services rendus à la navigation même. Les tarifs de ces taxes ou droits ne comporteront aucun traitement différentiel.

Article 28.

Les affluents du Niger seront à tous égards soumis au même régime que le fleuve dont ils sont tributaires.

Article 29.

Les routes, chemins de fer ou canaux latéraux qui pourront être établis dans

nie, jak i wtedy, gdy trudnią się wielką lub małą żegluga nadbrzeżną lub jakimkolwiek innem flisactwem na rzece.

Na całym przeto biegu rzeki Nigru i u jej uśń nie będzie czyniona żadna różnica pomiędzy poddanymi Państw nadbrzeżnych i nienadbrzeżnych, i nie będzie nadany żaden wyłączny przywilej żeglarski ani jakimkolwiek Spółkom lub korporacyom ani jakimkolwiek osobom.

Mocarstwa Akt podpisujące uważać będą te postanowienia tak, jak gdyby stanowiły odtąd część prawa publicznego międzynarodowego.

Artykuł 27.

Na rzece Nigrze nie mogą być czynione żegludze żadne przeszkody, i z tytułu samej żeglugi nie mogą być pobierane żadne opłaty.

Okręty nie będą zniewalane do zatrzymywania się lub zawijania, do wykładania lub przekładania towarów, ani do przymusowego pobytu.

Na całej rozciągłości rzeki Nigru, okręty i towary tą rzeką dalej wiezione, nie będą podlegały opłatom przewozowym, zkańkolwiekby pochodziły i dokańkolwiek byłyby przeznaczone.

Z tytułu samej żeglugi nie będą zaprowadzane żadne opłaty morskie ani rzeczne, i nie będą pobierane żadne należitości od towarów, znajdujących się na pokładzie okrętów. Pobierane być mogą tylko takie taksy i opłaty, któreby stanowiły wynagrodzenie za usługi świadczone żegludze. Taryfy tych taks lub opłat nie będą zawierały żadnych wyróżnień wyjątkowych.

Artykuł 28.

Dopływy rzeki Nigru będą podlegały pod wszystkimi względami tym samym przepisom, co rzeka, którą zasilają.

Artykuł 29.

Drogi, koleje żelazne lub kanały poboeczne, gdyby zostały wybudowane,

le but spécial de suppléer à l'innavigabilité ou aux imperfections de la voie fluviale sur certaines sections du parcours du Niger, de ses affluents, embranchements et issues seront considérés, en leur qualité de moyens de communication, comme des dépendances de ce fleuve et seront également ouverts au trafic de toutes les nations.

De même que sur le fleuve, il ne pourra être perçu sur ces routes, chemins de fer et canaux, que des péages calculés sur les dépenses de construction, d'entretien et d'administration, et sur les bénéfices dus aux entrepreneurs.

Quant au taux de ces péages, les étrangers et les nationaux des territoires respectifs seront traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Article 30.

La Grande Bretagne s'engage à appliquer les principes de la liberté de navigation énoncés dans les articles 26, 27, 28, 29, en tant que les eaux du Niger, de ses affluents, embranchements et issues, sont ou seront sous sa souveraineté ou son protectorat.

Les règlements qu'elle établira pour la sûreté et le contrôle de la navigation seront conçus de manière à faciliter autant que possible la circulation des navires marchands.

Il est entendu que rien dans les engagements ainsi pris ne saurait être interprété comme empêchant ou pouvant empêcher la Grande Bretagne de faire quelques règlements de navigation que ce soit, qui ne seraient pas contraires à l'esprit de ces engagements.

La Grande Bretagne s'engage à protéger les négociants étrangers de toutes les nations faisant le commerce dans les parties du cours du Niger qui sont ou seront sous sa souveraineté ou son protectorat, comme s'ils étaient ses propres sujets, pourvu toutefois que ces négo-

mianowicie dla wynagrodzenia niespławności lub niedokładności drogi rzecznej w pewnych przestrzeniach biegu rzeki Nigru, jej dopływów, odnóg i łach, uważane będą ze względu na ich przeznaczenie do ułatwienia komunikacji za przynależności tej rzeki i również będą otwarte dla handlu wszystkich narodów.

Jak na rzece, tak samo i na tych drogach, kolejach żelaznych i kanałach pobierane być mogą jedynie opłaty obliczone na podstawie kosztów budowy, konserwacji i zarządu, tudzież zysku należącego się przedsiębiorcom.

Pod względem wymiaru tych opłat, cudzoziemcy i własni poddani odnośnych obszarów, uważani będą za całkiem sobie równych.

Artykuł 30.

Wielka Brytania zobowiązuje się przestrzegać zasad wolnego handlu, wyznaczonych w artykułach 26, 27, 28, 29 o tyle, o ile wody rzeki Nigru, jego dopływy, odnogi i łachy są lub będą pod jej władzą udzielną lub pod jej protektoratem.

Przepisy, które wyda dla zabezpieczenia żeglugi i nadzoru nad nią, ułożone być mają w ten sposób, aby krążenie statków handlowych było jak najbardziej ułatwione.

Rozumie się samo przez się, że zobowiązania tutaj określone nie mogą być tak wykładane, jakoby niedozwalały, lub miały na celu niedozwolić Wielkiej Brytanii wydania jakichbydy przepisów żeglarskich, które niebyłyby niezgodne z duchem tych zobowiązań.

Wielka Brytania zobowiązuje się rozciągać nad kupcami zagranicznymi wszystkich narodów, trudniącymi się handlem na częściach biegu rzeki Nigru, które są lub będą pod jej władzą udzielną lub protektoratem, w taki sposób, jak gdyby byli jej własnymi poddanymi,

ciants se conforment aux règlements qui sont ou seront établis en vertu de ce qui précède.

Article 31.

La France accepte sous les mêmes réserves et en termes identiques les obligations consacrées dans l'article précédent, en tant que les eaux du Niger, de ses affluents, embranchements et issues sont ou seront sous sa souveraineté ou son protectorat.

Article 32.

Chacune des autres Puissances signataires s'engage de même, pour le cas où elle exercerait dans l'avenir des droits de souveraineté ou de protectorat sur quelque partie des eaux du Niger, de ses affluents, embranchements et issues.

Article 33.

Les dispositions du présent Acte de navigation demeureront en vigueur en temps de guerre. En conséquence, la navigation de toutes les nations, neutres ou belligérantes, sera libre en tout temps pour les usages du commerce sur le Niger, ses embranchements et affluents, ses embouchures et issues, ainsi que sur la mer territoriale faisant face aux embouchures et issues de ce fleuve.

Le trafic demeurera également libre, malgré l'état de guerre, sur les routes, chemins de fer et canaux mentionnés dans l'article 29.

Il ne sera apporté d'exception à ce principe qu'en ce qui concerne les transports des objets destinés à un belligérant et considérés en vertu du droit des gens, comme articles de contrebande de guerre.

z zastrzeżeniem, że ci kupcy stosować się będą do przepisów, które są lub będą wydane w myśl postanowień powyższych.

Artykuł 31.

Francya przyjmuje z temi samemi zastrzeżeniami i w tej samej osnowie zobowiązania, ustanowione w artykule poprzedzającym, o ile wody rzeki Nigru, jej dopływów, odnóg i łach są lub będą pod jej władzą udzielną lub pod jej protektoratem.

Artykuł 32.

Każde z innych mocarstw podpisujących przyjmuje takie same zobowiązania na wypadek, gdyby w przyszłości wykonywało prawa udzielnosci lub protektoratu na którejkolwiek części wód rzeki Nigru, jej dopływów, odnóg i łach.

Artykuł 33.

Postanowienia niniejszego Aktu żeglarskiego będą miały moc także podczas wojny. Przeto żegluga handlowa wszystkich narodów, tak neutralnych jak i wojujących, będzie w każdym czasie wolna na rzece Nigrze, w jej odnogach, dopływach, uściach i łachach, tudzież na obszarze morskim, leżącym naprzeciwko uść i łach tej rzeki.

Również wolna będzie komunikacja pomimo wojny także na gościńcach, kolejach żelaznych i kanałach, wzmiankowanych w artykule 29.

Wyjątek od tej zasady będzie miał miejsce tylko co do przewozu przedmiotów, przeznaczonych dla jednej ze stron wojujących, a uważanych w prawie narodów za kontrabandę wojenną.

Chapitre VI.

Déclaration relative aux conditions essentielles à remplir pour que des occupations nouvelles sur les côtes du Continent Africain soient considérées comme effectives.

Article 34.

La Puissance qui dorénavant prendra possession d'un territoire sur les côtes du Continent Africain situé en dehors de ses possessions actuelles, ou qui, n'en ayant pas eu jusque-là, viendrait à en acquérir, et de même, la Puissance qui y assumera un protectorat, accompagnera l'acte respectif d'une notification adressée aux autres Puissances signataires du présent Acte, afin de les mettre à même de taire valoir, s'il y a lieu, leurs réclamations.

Article 35.

Les Puissances signataires du présent Acte reconnaissent l'obligation d'assurer, dans les territoires occupés par elles sur les côtes du Continent Africain, l'existence d'une autorité suffisante pour faire respecter les droits acquis et, le cas échéant, la liberté du commerce et du transit dans les conditions où elle serait stipulée.

Chapitre VII.

Dispositions générales.

Article 36.

Les Puissances signataires du présent Acte général se réservent d'y introduire ultérieurement et d'un commun accord les modifications ou améliorations dont l'utilité serait démontrée par l'expérience.

Article 37.

Les Puissances qui n'auront pas signé le présent Acte général pourront adhérer à ses dispositions par un acte séparé.

Rozdział VI.

Deklaracya, tycząca się istotnych warunków, które mają być dopełnione, aby zajęcie nowych posiadłości na wybrzeżach stałego ładu Afryki uważane było za dokonane.

Artykuł 34.

Każde mocarstwo, które w przyszłości obejmie w posiadanie obszar na wybrzeżach stałego ładu Afryki, leżący po za granicami jego teraźniejszych posiadłości, albo które, nie mając tam aż dotąd żadnych posiadłości, zechce je nabyć, jak niemniej mocarstwo, które przyjmie protektorat, dołączy do aktu odnośnego uwiadomienie, wystosowane do innych mocarstw, akt niniejszy podpisujących, dla następczenia im sposobności do wystąpienia z reklamacyami, jeżeliby chciały to uczynić.

Artykuł 35.

Mocarstwa podpisujące akt niniejszy zobowiązują się zaprowadzić w obszarach, które zajęły na wybrzeżach stałego ładu Afryki, władzę dość silną, aby mogła bronić praw nabytych a w danym razie wolności handlu i przewozu pod warunkami, pod którymi jest zastrzeżona.

Rozdział VII.

Postanowienia ogólne.

Artykuł 36.

Mocarstwa, podpisujące niniejszy Akt generalny, zastrzegają sobie poczynienie w nim później za wspólną zgodą zmian lub ulepszeń, których użyteczność doświadczenie da poznać.

Artykuł 37.

Mocarstwa, nie podpisujące niniejszego Aktu generalnego, mogą przystąpić później do jego postanowień mocą oddzielnego aktu.

L'adhésion de chaque Puissance est notifiée, par la voie diplomatique, au Gouvernement de l'Empire d'Allemagne, et par celui-ci à tous les Etats signataires ou adhérents.

Elle emporte de plein droit l'acceptation de toutes les obligations et l'admission à tous les avantages stipulés par le présent Acte général.

Article 38.

Le présent Acte général sera ratifié dans un délai qui sera le plus court possible et qui, en aucun cas, ne pourra excéder un an.

Il entrera en vigueur pour chaque Puissance à partir de la date où elle l'aura ratifié.

En attendant, les Puissances signataires du présent Acte général s'obligent à n'adopter aucune mesure qui serait contraire aux dispositions dudit Acte.

Chaque Puissance adressera sa ratification au Gouvernement de l'Empire d'Allemagne, par les soins de qui il en sera donné avis à toutes les autres Puissances signataires du présent Acte général.

Les ratifications de toutes les Puissances resteront déposées dans les archives du Gouvernement de l'Empire d'Allemagne. Lorsque toutes les ratifications auront été produites, il sera dressé acte du dépôt dans un protocole qui sera signé par les Représentants de toutes les Puissances ayant pris part à la Conférence de Berlin et dont une copie certifiée sera adressée à toutes ces Puissances.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Acte général et y ont apposé leur cachet.

Fait à Berlin, le vingt-sixième jour du mois février mil huit cent quatre-vingt-cinq.

(Polnisch.)

O przystąpieniu każdego mocarstwa ma być uwiadomiony drogą dyplomatyczną Rząd cesarstwa niemieckiego, a ten uwiadomi wszystkie inne mocarstwa, które go podpisały lub do niego przystąpiły.

Przystąpienie obejmuje w sobie przyjęcie wszelkich zobowiązań i przypuszczenie do wszelkich korzyści, w niniejszym Akcie generalnym zawarowanych.

Artykuł 38.

Niniejszy Akt generalny będzie ratyfikowany jak można najrychlej a w żadnym razie nie później jak za rok.

Staje się on obowiązującym dla każdego mocarstwa od daty ratyfikacji.

Mocarstwa, podpisujące niniejszy Akt generalny, zobowiązują się nie zarządzać przed ratyfikacją żadnych takich środków, któreby sprzeciwiały się postanowieniom rzeczzonego Aktu.

Każde mocarstwo prześle swoją ratyfikacją do Rządu cesarstwa niemieckiego, które uwiadomi o tem inne mocarstwa, podpisujące niniejszy Akt generalny.

Ratyfikacje wszystkich mocarstw zachowywane będą w archiwach rządowych cesarstwa niemieckiego. Gdy wszystkie ratyfikacje będą nadesłane, spisany będzie akt ich złożenia, a to w formie protokołu, który podpiszą reprezentanci wszystkich mocarstw uczestniczących w konferencji berlińskiej i którego wierzytelny odpis wydany będzie każdemu z tych mocarstw.

W dowód czego Pełnomocnicy mocarstw podpisali niniejszy Akt generalny i wycisnęli na nim swoje pieczęci.

Dau w Berlinie dnia dwudziestego szóstego miesiąca lutego tysiąc ośmset ośmdziesiątego piątego.

Signé:

(L. S.) **Széchényi.**
 (L. S.) **v. Bismarek.**
 (L. S.) **Busch.**
 (L. S.) **v. Kusserow.**
 (L. S.) **Comte Auguste van der Straaten**
Ponthoz.
 (L. S.) **Baron Lambermont.**
 (L. S.) **E. Vind.**
 (L. S.) **Comte de Benomar.**
 (L. S.) **John A. Kasson**
 (L. S.) **H. S. Sanford**
 (L. S.) **Alph. de Courcel.**
 (L. S.) **Edward B. Malet.**
 (L. S.) **Launay.**
 (L. S.) **F. P. van der Hoeven.**
 (L. S.) **Marquis de Penafiel.**
 (L. S.) **A. de Serpa Pimentel.**
 (L. S.) **Comte P. Kapnist.**
 (L. S.) **Gillis Bildt.**
 (L. S.) **Said.**

Podpisali:

(L. S.) **Széchényi** r. w.
 (L. S.) **Bismarek** r. w.
 (L. S.) **Busch** r. w.
 (L. S.) **Kusserow** r. w.
 (L. S.) **Hrabia August van der Straaten**
Ponthoz r. w.
 (L. S.) **Baron Lambermont** r. w.
 (L. S.) **E. Vind** r. w.
 (L. S.) **Hrabia de Benomar** r. w.
 (L. S.) **John A. Kasson** r. w.
 (L. S.) **H. S. Sanford** r. w.
 (L. S.) **Alph. de Courcel** r. w.
 (L. S.) **Edward B. Malet** r. w.
 (L. S.) **Launay** r. w.
 (L. S.) **F. P. van der Hoeven** r. w.
 (L. S.) **Marquis de Penafiel** r. w.
 (L. S.) **A. de Serpa Pimentel** r. w.
 (L. S.) **Hrabia P. Kapnist** r. w.
 (L. S.) **Gillis Bildt** r. w.
 (L. S.) **Said** r. w.

Nos visis et perpensis actus hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere profiteamur ac declaramus, verbo Nostro promittentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem et robur praesentis tractatus tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus. Dabantur Viennae die vigesima secunda mensis Martii anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo sexto, Regnorum Nostrorum trigesimo octavo.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium :

Adalbertus Nobilis de Fuchs m. p.,
 Consiliarius sectionis.

Powyższy Akt generalny konferencyi berlińskiej, zatwierdzony przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 13. maja 1886.

Taaffe r. w.

Pusswald r. w.